

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.	
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
 A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
 Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
 Nyitlár sora 40 fillér.
 A lap megjelenik minden szerdán.

Orvtámadás.

Nézzünk csak bele a mindennapi életbe. Ez a nyomorult munka épen úgy folyik egyesületek és testületek, mint a társadalom valamennyi rétegében. Ha valaki egyeseknek vagy pláne érdekszövetkezeteknek kerül utjába, azonnal megindul a hajsza, a hypokrita-váz alatt rejtőző svihákok haramiamódon támadnak rá, hogy lehetlenné tegyék működésében, megfosszák a társadalomra gyakorolt befolyásától, tekintélyétől, sőt sokszor becsületétől is. Nincs az ilyen kitanult gaz lelkek előtt semmi szent, csak saját önző érdekeik állanak ott a bálványoltáron, melyek kedvéért a legraffinirtabb, sokszor a legaljasabb fegyverektől sem riadnak vissza, gondjuk lévén természetesen arra, hogy úgy azokat a fegyvereket, mint saját hitvány egyéniségüket kedvező színben tüntessék fel érdektársaik felhasználásával a társadalom előtt.

Ez a jelenség olykor-olykor megismétlődik a politikai pártok küzdelmében. Ahhoz semmi szó nem férhet, ha elveinek alapján egyik is, a másik is magát akarja a közvélemény előtt népszerűvé tenni.

Hiszen ez hivatása, ugyyszólván kötelessége is. De hazugságokkal, rágalomokkal, fondorlatokkal akar ni tönkretenni a nemesen küzdő ellenfél prestízsét, s ellene ugyyszólván rablógyilkos merényletet követni el, olyan nyomorult eljárás, mely megérdemli, hogy a legdurvább visszautasításban részesüljön, s a gyölölség visszaszálljon azok fejére azzal a szemettel együtt, melyet rostályuk alól kihullattak.

Ilyen orvtámadást reszkirozott most meg az „Ujság”, mindenki tudja, hogy a Tisza lapja, a küzdő ellenzék ellen. Azt a képtelenül ostoba hirt röpití világgá, hogy a néppárt az uralkodóházat detronizálni akarja és a Hohenzollernekét ültetni Magyarországon trónjára. Ha más, a kormánytól teljesen távol álló lapban jelenik meg ez a frivolitás, természetesen senki sem ad rá semmit, de mert épen a kormányhoz nagyon közel álló organum eszeleksi, minden esetre súlylyal bír és nem lehet felette hallgatással napirendre térni.

Ennek a badarságnak ezélzata kettős és nagyon körmönfont módon lett kieszelve. Befekteteni a néppártot odafent, hogy egy csapásra egyszer s mindenkorra kormányképtelenné tegyék, s befekteteni a

jó magyar nép előtt, melyről tudva van, hogy ősi erénye a hűség urához és királyához, kiért bármely pillanatban vérét kész ontani. A csapda tehát jól volt felállítva, csak azzal az egy körülménnyel nem számoltak, hogy nem fogja elhinni senki. Nem a király, ki az országgyűlési néppárt minden tagját, azoknak hazafiságát ismeri; nem a nép, mely rövid néhány év leforgása alatt belátta, hogy sorsát nyugodtan tethetné le kezeikbe, mert szívekben tiszta magyar vér lüktet, a nemzeti érzésnek és szellemnek hűséges képviselői.

Annál képtelenebb ez a támadás, mert hiszen a néppárt felől ez előtt éppen azt híresztelték és azzal akarták népszerűtlené tenni választó polgárság előtt, hogy hyperloyalis és Bécs felé hajlong, most pedig midőn nyilvánvalóvá lett, hogy nem hajlong biz' az, hanem ugyancsak a sarkára áll, midőn azt látja, hogy a nemzet ügyeit akarják elkobozni, a denuneciánsok egy merész kanyarítással megfordították a köpenyegét és arczpirító toleranciával azt vágják a szemébe, hogy az uralkodóházat meg akarja fosztani trónjától.

Alig hisszük, hogy akad a hazában egy oly magyar ember, aki

TÁRCSA.

Az ábrándozók.

Nem vagyok poéta,
 Nem születtem annak,
 Bár holmi eszmém
 Énnekem is vannak.

A lantot pengetni
 Én nem is próbálom;
 Csak verset faragok,
 Ha kerül az álom.

S mert maeskát átallok
 Árulni a zsákba,
 Tapasztalatimat
 Öntöm versformába.

Megvallom, nyilalás
 Mit szivemben érzek,
 A fiatalágon
 Hogyha körül nézek.

Sokan vannak köztük
 Kora életuntak,
 Bár nyilt pályájukhoz
 Még el sem jutottak.

Szívek esordullig van
 Világfájdalommal,
 Mint műveletlen kert
 Idétlen gyim gyommal.

Üvöltözve zengik
 Páros rimformában,
 Mennyire csalódtak
 Borecsában, Julkában.

Izellen így nekik
 Étel és az élet;
 Lelkük a nagy butól
 Fásult mint a kéreg.

S világfájdalmukat
 Talán tul nem élnék,
 Ha versbe nem fujnák
 Szívek érzeményét.

Szörnyü halálukat
 Csak ez tartja féken,
 Csak ez könnyit rajtuk
 Némi nemüképen.

Jó, hogy szemük kinyilt,
 Es az essük megjött
 S belátták, mily puffra
 Kallódott szerelmök.

Igy nyillan és bátran
 Szakítanak a lánnyal.
 S hogy szívek feledjen,
 Jöllaknak — tokánnyal . . .

Beregi Sándor.

A szegény család.

Ita: Kocsán Károly.

Megjött a télapó. Elhozta két gyermeket: a hideget és a nyomort. Hivatlan vendégek ezek; kopogtatás nélkül tesznek látogatást. A gazdagok kiüzik őket, de a szegény megosztja vele kis hajlékát. Jó barátok ők, egymást követik; a kunyhó s a szerencsétlenek lakhelyei állandó tanyájuk.

. . . Esti szürkület ereszkedik le. Künn a jegen piros arcú, vidám gyermekcsereg zajong. A magasban szürke hófelhők vándorolnak. Az eresz alatt két kis veréb röpököd, éjjeli szállásukba az üres fecske fészekbe húzódnak.

Ablakomhoz támaszkodva gondolkozom. Elmerülök a multba s néha egy pillantást vetek a járó-kelőkre.

Itt-ott egy-egy alak bontakozik ki az esti homályból. Egyik jó meleg téli ruhában

ennek a szemenszedett rágalomnak hitelt adott volna, habár való igaz, hogy Isten a tudás határát kimérte, a butaságnak azonban nincsen határa. És ha ezt a véghetlenséget felhasználva találkoztak feketelelkű izgatók a társadalomban, nem lehetetlen, hogy az említett kormány-organum horogjára csakugyan akadtak fe a könnyenhívők közül, akik napvilágon sem látnak tovább az orruk hegyénél.

Végkonzekvencia az, hogy nemmes ellenfél ilyen eszközökkel nem szokott küzdeni és amelyik ilyenekhez nyul, megérett reá, hogy a tisztességes jelzöt letöröljük a zászlójáról, noha a liberális rendszer 30 éves garázdálkodása után erre már sok más okból is rászolgált.

A magyar nemzethez!

Emlékezni akarunk a régiekről, diadalal dicsőekről, nemzeti aranykorunk egy hires-neves hősről, — zászlót bontunk, az emlékezet zászlóját, melyen a Hollós Mátyás daliái közt legfényesebb az ő neve: a *felföldi Kinizsi Pál*.

Kinizsi! . . . A magyar vitézség vett testet benne, a szittya Achilles ő, édes testvére a virtusban jó Tholdi Miklósnak. Legenda ma már az ő neve, csodákat regélő: história, bőbeszédű történet, mely a maga hét betűjével köteteknél többet mond el a magyar nagyság legnagyobb koráról.

Kinizsi! . . . Trombitaszó, mely a messze multból, a fekete sereg ajakáról végig dörög a századokon és ébreszt, — villám, mely mindig újra fénylik, főleg mikor beborul, és lelkesedésre gyújt, ha kialszik a szent tűz a szivekből. Ki ne ismerné az ő élete igaz meséjét? Ki ne tudná, hogy lett Bihar-Kinis molnárlegényéből Mátyás király legvitézebb katonája? Emeli a malomkövet fejedelme előtt . . . Óriás, de nemesak testben, hanem szivben és elmében is. Oldalán Magyar Baláznak, ki leányát adja oda neki, hamar növekszik ő a dicsőségben. Spielbergnél veri a cseh-morvát, Boroszlónál a németet,

Kremsnél az osztrákot, de mindenek felett száz csatában veri a törököt. A kenyérmezei hős neve vészkiáltás, mely elől Konstantinápolyból Ázsiába futnak vissza a szultán testőr-seregei. Mikor azután „Meghal Mátyás és oda az igazság”, ezt a veszendő igazságot is Kinizsi igyekszik menteni: országbíróvá lesz Ulászló alatt. Öreg már nagyon, szélüti a nyelvét, beszélni nem tud, — de kardja azért még ekkor ékesen szól. Mikor a halálát érzi, lekérezkedik a királyától még egyszer a Végekre, nagyot győz még egyszer és török zászlókra veti halottas ágját. A félhold elhalványul, az ő élte napja is diadalmas nyugovóra térhet.

Mi, a veszprémmegyei Nagy-Vázsony lakói, büszkén valljunk: a nemzet szaván legelsőbban ami hősről ő. Városunk a Kinizsi egykori városa, csata közben olykor idejött ő a mi földünkre pihenni. Vázsonyt kapta Mátyástól donációba, várat épített ide és a maga és szülei lelki üdvére páloskolostort alapított. Ha ott a halhatatlanság szülőföldje, hol a halál rak fészket: a mienk Kinizsi már csak azért is, mert a mi Szent Mihály-templomunkban van eltemetve.

Azaz, hogy csak volt! Bél Mátyás 1777-iki „Geographiájában” bizonyítja, hogy „Heros hic incomparabilis in templo d. Michaelis a se fundato conditus est . . . vagyis, hogy a „páratlan hős” az általa alapított Szent Mihály-egyházban temettetett el. A tudós Budai Ésaías pedig „Lexiconában” még idézi is a kenyérmezei hős siriratát:

„*Erexit Vasonia claustra Kinisius heros Illius hac urna marmoris ossa cubant.*”

Fájdalom, rom már ma nemesak a Kinizsi Pál vára, hanem dúlt rom örök nyugvóhelye is. Kincsásók kirabolták, kíváncsiak kiforgatták; utóbb az alsó-templom körül fekvő régi temetőben jeltelenül hantották el a hős csontjait. Kriptájának fedőlapja sem áll többé a vár előtt: muzeumba került a törökverő pallossal és az óriás pánczélingével együtt.

Magyarok! Emlékezzünk a régiekről, dicsérik a hőseket, ha azt akarjuk, hogy e hazának még hős fiai legyenek. Dicsérik Kinizsit, védjük meg emlékét az ellen a hazátlan racionalizmus ellen, mely szentség-

törően csak „vérben gázoló vadállatot” mer látni a legvitézebb magyar daliában. A rövidlátó rágalom feledi, hogy Kinizsi a XV-ik században élt és hogy senki se lehet mentes kora hibáitól, — de mindenekfelett bünyösen feledi azt, hogy ép a becsmért Kinizsi volt az, a ki Európát és kulturáját megvédte a mohamedán Ázsia ellen. Senki a kultura nevében ne bántsa Kinizsit, mert hisz az a nyugati kultura csak azért növekedhetett olyan nagyra, mert Európa kapujában, Magyarországon, hősi magyar kar állta útját a fenyegető töröknek. Ebben a harcban, a nyugati művelődésért, vértett el a magyar, ezért maradtunk mi el Európától: ha a hálátlan Európa elfeledte volna, jusson legalább nekünk eszünkbe! Mátyás lángelméje e földnek, első birodalmává emelte a Magyarhont, jólétet, hirt szerzett e hazának és midőn e kincs védelmére az az új kor első állandó hadseregét megteremtette, abban a hős Kinizsinek volt a legnagyobb része. Nem gyáva becsnérlési, hanem elismerő tisztelet emlékének!

Van lelkük a romoknak is, — és mi végre megértettük a nagyvázsonyi romok szavát. Megihlette e szó szivünket s elhatároztuk, hogy itt, az ő városában emléket állítunk, *szobrot emelünk* a testet vett magyar vitézségnek, hős Kinizsi Pálnak. Hadd süvegélje meg a kislelkű racionalizmus, a magyar ifjuság pedig ne a kultura veszedelmét félje, hanem a kultura megmentőjét ünnepelje Mátyás király legvitézebb katonájában.

Honfitársainkhoz fordulunk, az ő áldozatkészségük elé járulunk lelkes tervünkkel, jámbor szándékunkkal. Szépen kérünk minden magyar embert: áldozzon ez emlékre és ismerősei közt i gyűjtést indítson mentül szélesebb körben!

Dicsérik a hőseket, ha azt akarjuk, hogy e hazának még hős fiai legyenek!

Kelt Nagy-Vázsony, 1903. november 13.

Kolossváry József, **Dr. Óvári Ferencz.**
Veszprém vm. alispánja, országgyűlési képviselő.
a „Kinizsi-szoborbizottság” elnöke. a „Kinizsi-szoborbizottság” elnöke.

Németh Gábor,
helyi biz. elnök.

Finke József,
biz. jegyző.

halad útján, a másik nem törődve a hideggel, vigan füttyörészve szalad tova; majd idősb asszony bukkan elő gyermekét vezetve.

Tekintetem megakad az asszonyon. Testét kopott ruhadarabok fedik s az egész felső része egy nagy kendővel van beburkolva. Arcza komoly s a szenvedéssel teli multat árulja el. Ugy látszik, mintha most is valami nehéz gond gyötörné. Lassan halad s néha néha fájdalmasan tekint mellette tipegő kis gyermekére.

Nem régen költöztek e kis faluba. Honnan jöttek s mifélek? — senki sem tudja. Ott laknak az uraság kastélya közelében bérelt házacskában. Egy szegény napszamos ember engedte át nekik a háznak hátulsó szobácskáját csekély fizetségért.

A ház előtt kis lányka kuozorog kezeit köténye alá rejtve s várja hazatérő anyját. Gyakran feláll, kiszalad az utca közepére s fűrkésző szemével végig méri a mellette elmenő idegent. Nem az jön, kit ő vár. Türelmetlenül megy vissza s ismét lekuporodik.

Nem sokáig vár. Anyja megérkezik. Lehajol s megöleli várakozó gyermekét. A kis leány ez alatt bánatosan kérdi anyját:

— Édes anyám! hoztál e valamit?

Nagyon éhes vagyok. Az Illus meg a Pista sem ettek semmit, de ők már rógóta alusznak . . . Édes apa is kérdezte, nem jött még haza édes anyátok?

Az édes anya nem szól semmit. Megfogja gyermeke kezét s bemennék csendes otthonukba. — Nesztelenül nyitja ki az ajtót s ajkáról elröppen — „Dicsértessék a Jézus.”

Meggyújtja a mécset, melynek sárga fénye megvilágítja az aggódó arcokat. A kályha tetejére helyezi. Hideg van benn, nincs mivel fűteni. Halovány, beesett arcu férfi fekszik egyik ágyon. Két nagy szeme bágyadtan villog mély üregéből. A másik ágyon két kis gyermek fekszik. Egyik telt, piros arcu, a másik halovány leányka, hosszú szőke haja vállaira omolva.

Az anya odamegy az alvó gyermekekhez s mindeniket megesókolja. Szomorú tekintetet vet rájuk. Szeme könnyel telik meg. A cseppek végig gurulnak sovány arcán s alá hull az álmodókra.

— Oh gyermekeim! — sóhajt fel az anya — velünk szenvedtek kis ártatlanok.

Azután a beteg ágyához megy. A szenvedő ez asszonynak férje. Rógóta fekszik már. Az ő óhajására költöztek e helyre.

Eddig a városban laktak. Ott is nyomorúság volt életük. Az asszony leül az ágy szélére s hosszan gondolatokba merülve tekint végig a betegen.

Egy ideig szóltanul vannak mindketten. Végre a férfi szakítja meg a csendet:

— Adj valamit kedvesem, ha hoztál. Mily rógóta várlak már.

Az asszony az asztalhoz megy s kibontja a csomagot, melyet magával hozott s kivesz belőle egy cipőt s egy darabka kis szalonát.

— Itt van, szólt az asszony — s odateszi férje elébe. Adj belőle e két gyermeknek is. Nem szól többet. Hisz oly nehezére esik a beszéd. A fájdalom elfojtja szavát. A férj bágyadt szemével jószágos tekintetet vet nejjének bánatos arcára.

— Ne aggódj — szól a férfi — csak megsegít bennünket a jó Isten. A bánat emészt napról-napra s látom arcodnak fonyadását. Hagyj fenn a bänkódással; nézz apró gyermekeinkre s vigasztaljon az a tudat, hogy nem vagy egyedül. Én már ugysem sok ig leszek köztetek. Érzem végemet küzeledni; de nyugodj meg az Isten rendelésén.

A mécs haloványan pislog s az anya

A magyar iparért.

Vasary Kolos hercegprimás fővédnök-sége alatt „Magyar Védőegyesület” alakult. Az egész országra kiterjedő hatáskörrel, a melyek czélja a magyar ipar megteremtése, a magyar ipar erkölcsi s esetleges anyagi támogatása, czélja tehát a magyar ipari termékek terjesztése, a külföldi ipar leszorítása s a jelenleg külföldre áramló közel ezer milliónak, legalább részben, az országban való megtartása.

Erdemes foglalkoznunk egy kissé ezzel a védő egyesülettel s nyilvánvalóvá lesz, hogy méltó arra, hogy a gazdák is zászlója alá szegődjenek érdekükben fekszik nekik is, hogy ez egyesület hatalmassá, erőssé legyen, hogy kitűzött czélját megvalósítsa.

Sok szó esett újabb időben az agrárizmusról, merkantilizmusról és nagyon sokan úgy fogják fel a jelszavakat, mint a melyek egymásnak ellenségei, mint a melyek egymás mellett meg se férhetnek, a melyek egymást tönkre tenni, lerombolni akarják. Pedig e tekintetben nagy a tévedés: az igazi agrárista a tisztességes ipart, a tisztességes kereskedelmet soha se tekintette ellenségeinek s soha se is magát e merkantilizmust, hanem csupán annak a tulkapásait ostorozta. Az agrárista jól tudja azt, hogy Magyarország nagygyá és gazdaggá csak akkor lehet, ha azok a nyers anyagok, a melyeket termel, ide bent nyernek feldolgozást s elfogyasztást s megszűnik az az anomália, hogy nyersterményeinket, olc. ón elviszik a külföldre s feldolgozott állapotban sokszor tisztes áron hozzák vissza.

Abból a közel 1000 milliónyi behozatalból 50—75 százalék tisztán munkabérekre esik, elképzelhető, ha e rettenetes nagy összegnek csak fele is magyar honos, magyar munkásoknak birtokába jutna, mennyivel nagyobb lenne azok fogyasztási képessége, mennyivel több liszt, hus, zöldség fogyna el az ország határain belül. Elérkeznek mindjárt az az idő, a mikor nyers terményeinkkel nem volnánk ráutalva a külföldre, mert ide bent nyernének piacot s elfogyasztást, elérkeznek a külön vámterület ideje is, a mikor nyugodtan mehetnének abba bele,

mert kiviteli feleslegünk nem, vagy csak jelentéktelen lenne.

Valóban megfoghatatlan az, hogy nekünk agrikultur államnak, nemcsak a szorosabb értelmében vett gyáripari behozatalunk mily óriási, de nyers termékekben is milyen jelentékeny. Alig hihető — pedig úgy van — hogy gyümölcsből s gyümölcskonzervekből 34 millió korona értékűt hozunk be, pedig kitűnő gyümölcsöket termelünk s Kecskeméten, Rimaszombatban, kitűnő gyümölcskonzerváló gyáraink is vannak. Hantoló malmaink borsószükségletünk 98.6 százalékát külföldről szerzik be, a kölesnek 83.0 százaléka külföldről kerül hozzánk, borból 15 millió korona árut, szénből 15 millió métermázsát, sertés árut 28 millió értéket hozunk be, sőt csupán karácsony hetében legalább 25000 drb. szárazon kopasztott stájer kappan kerül magyar emberek asztalára. Arról meg jobb nem is beszélnünk, hogy képekért, vászonművekért, különösen pedig női pipere czikkekkért mily óriási összegek mennek külföldre, holott ha léteznek is ilyen anyagokat készítő gyárak az országban, azok terményeiket nem képesek itt értékesíteni, hanem előbb kénytelenek azt elvinni külföldre, hogy azután az állami gyáros nagy haszonnal hozza azt vissza. Egy magyarországi kefégyár kitűnő minőségű keféket készít, anyagát Londonba viszik s egy ottani gyár czége alatt hozza vissza s adja el — természetesen kétszeres áron.

S miért van ez így? Mert mi magyarok vagy nem tudjuk fölfogni helyzetünket, a magyar ipar terjedésének jelentőségét, vagy csak al hazafiság van bennünk. Nálunk a hazafiság a nagy hangon való politizálásban nyilvánul, a miből aztán senkinek semmiféle haszna nincsen, nem pedig közigazgatási helyzetünk tanulmányozásában és ösmeretében, a mely ösmeretek pedig parancsolólag kiáltják, hogy: minden magyar embernek csak magyar ipari terméket szabad használnia. Az egyének nem szabad annyira önzőnek lenni, hogy csak saját személyére gondoljon s egyébbel se törődjön, ha jól megy a sorsa. Egy családnak kell tekinteni az egész magyar nemzetet s szívvél-lélekkel arra kell törekednie, hogy ezen család minden tagjá-

nak jó sorsa legyen, mert csak így melegeedik, gyarapodik, gazdagszik az egész tűzhely. Ennek pedig mulhatatlan kelléke, hogy egyrészt a földművelő sokat termeljen s azt jól értékesítse, másrészt pedig, hogy ne sok pénzzel adózzon ipari termékekért a külföldnek, hanem, hogy az a pénz is idebent maradjon az országban, emelné annak fogyasztókéességét az egésznek vagyonosodását.

Ahhoz a védőegyesülethez tehát, a mely czélul tűzte a magyar ipari és mezőgazdasági termékek hathatós terjesztését, a gazdáknak igen is van közük. Annyira közük van hozzá, hogy valóságos vétkes mulasztást követ el az, a ki nem sorakozik a védőszövetség kötelékébe, a ki nem hirdeti annak eszméit egész lelkesedéssel.

A gazdáknak az kell, hogy mindenki léssa at a magyar ipar terjedésének fontosságát; az kell, hogy ne vegyen senki mást, csak magyar ipari terméket, ha az mindjárt egy pár fillérrel drágább is a külföldi portékánál; az kell, hogy ne egyék olyan kávét, a melyet nem magyar cukor édesít, ne vásároljon külföldi gépet, külföldi műtrágyát, ne járjon angol, vagy német posztóban, ne írjon olyan papirosra, olyan tollal, mely nem magyar gyárból került ki, ne csináltasson eseh vászonból fehérneműt, ne igyék pilseni sört, ne egyék prágai sódort, stájer kappant s kerülje azokat az üzleteket, melyekben nem tudják bizonyítani, hogy a kért áru magyar gyáripari termék. A magyar gazdasztaly nagy és hatalmas! Ha követné e tanácsokat, ha nem használna külföldi iparcikket, rövid idő alatt megteremtené a magyar ipart jobban, mint bármiféle állami szubvenzió.

Csatlakozzanak a magyar védőegyesület zászlaja alá és velük nagyon sokat nyer e hazafias ügy.

H I R E K.

Beiktatott főispán. A mult esőtörtörtökön folyt le nagy ünnepélyességgel dr. Beöthy Pál, az új beregmezei főispán beiktatása. Királyházáig Forgách János munkácsi

hangos zokogásban tör ki; nem szól, csak lehajlik s megesókolja a beteg homlokát.

A két ébren lévő gyermek szótlanul bámulja a jelenetet. Ők még nem tudják, mi történik. Csak azt látják, hogy anyjuk sir; de hisz ők ezt már megszokták. A kis leánya odahuzódik az ágy szegelőéhez s némán mereszi szemét zokogó anyjára. Nem állhatja meg szó nélkül. Gyermeki kíváncsisággal anyjához bujik, s kérdi: — Miért sírsz, jó anyám? Édes apa csak meg akar ijeszteni. Ne félj, nem fog ő meghalni. Nem engedjük ugye, jó anyám! . . .

Az apa kinyújtja karját s megöleli a két kis gyermeket . . .

*

Mig e kis házikóban a szegény család fájdalomtól áthatva szenved, addig a közeli kastély ura: Keő Ferencz névnapját üli. Vig lakoma van s a fényes termeket drága csillárok világítják meg. Szól a zene, szól az ének s ifjak és öregek but feledve vigadnak. Öreg ember már Keő Ferencz. Feje őszbe csavarodott s tekintete komor, mogorva. Rosszat tudnak róla a falubeli öregek. Azt beszélnek, hogy hamisan jutott a nagy bir-

tokhoz. Mostoha testvérét elüzte a háztól, ki soha többé vissza nem tért. Azt elveszettnek nyilvánította s csak így nyerhette el annak örökségét. Hej' őt sem fogja elkerülni az Isten büntető keze. Furdálja lelkiismerete.

A zenének vig akkordjait elviszi a sivitó szél a szegény család kis házikójába is. Az anya gyermekével kiáll az ajtóba s bámészkodva tekint a kivilágított kastély felé. A beteg felemeli fejét s kis idő múlva ismét visszahanyatlik.

— Hol mulatnak? — kérdé a beteg.

— Ott a kastélyban — felel neje.

Az. Ó mulat — mormogja a beteg.

A vigadók között is találunk aggódó, bánatos arcot. Keő Vilma az, a kastély urának leánya, kit a falubeliek, Angyalkának neveztek el. E névre is rászolgált. Jószívűségét érezte az egész falu szegénye.

Csak ő nem mulat. Félre huzódik, egy ablakhoz s nemsokára meg szobájába vonul vissza.

E dárídó nem vidítja fel. Örömet csak abban talál, ha segíthet a szenvedők nyomorán. Bármit megvon magától, csak hogy másnak legyen. Egyszerűen járt maga is, megvetve a bőbortos divatot.

Egyedül van szobájában. Le s fel sétálgat, majd az ablak hideg üvegéhez támasztja fejét s tekintete a sötétségben révedez. Majd a kis házikó ablakán akad meg, honnen gyenge villágosság árad ki. Kevés idő múlva már utban van. Kíváncsisága visszi. Hátha ott is valami szenvedő családot talál.

Elér a házikó ablakához. Amint betekint, e pillanatban szólal meg a templom harangja. Imára hívó hangja betéved a szegényhez is. Angyalka meghatva szemléli a bent történendőket.

A harang zavára az anya s gyermekei térdre roskadnak s a beteg felül ágyában s a csendben áhítatosan végzik esti imádságukat. Valamennyien a feszületre tekintenek. Mikor elvégezték — fölállanak. A gyermekek szüleiknek kezet csókolnak. Angyalka ez ideig néma szemlélője volt a jelenetnek. — Halkan megy az ajtóhoz s kopogtat.

— Tessék — hallatszik a válasz. — Megszokták már ők az esti látogatókat. Most is holmi betévedt utasra gondolnak; de imámulatukra egy ismeretlen női alak áll előttük.

prépost vezetésével tizenkét tagu küldöttség ment a főispán elé. A beregszászi vasuti állomáson nagy és fényes közönség várakozott a főispánra és a városi képviselőtestület élén Kovács Lajos helyettes polgármester üdvözölte, azután lovasbandérium vezetése mellett, hosszú kocsisortól kísérve vonult be a menet a föllobogózt városon át a vármegye székházába. A székház lépcsőin Jobszhty Gyula alispán fogadta a főispánt. A beiktató diszközgyűlés fél tizenegy órákor kezdődött, amelyen a kinevező okmány fölolvása után a főispán letette a hivatalos esküt és elmondta nagyobb szabásu beszédét, amelyben főispáni kormányzatának irányelveit körvonalazta. Ezután a főispánt Gulácsy István dr. főjegyző melegen üdvözölte. A főispán a gyűlés után 32 tisztelgő küldöttséget fogadott. Délután 2 órákor 300 terítékű diszebed volt, amelyen számos fölköszöntő hangzott el. Este a színház tagjai és a szatmári honvédek közreműködésével hangverseny volt, amely után társasvacsora és tánczest fejezte be az ünnepi napot. A beiktató ünnepen jelen voltak: Beöthy László főispán és Bihar vármegye 30 tagu küldöttsége, azután Feilitzsch Bertold báró, szabolesi főispán a szabolesi küldöttséggel, melynek sorában ott volt Liphay Béla. Pongrácz János gróf, Pongrácz Jenő, ott volt még Csáky László gróf ugoecsi főispán több tagu küldöttség élén, köztük Nedeczey János, Bartha Ödön, Komjáthy Béla és Uray Imre országgyűlési képviselők, továbbá ifj. Lónyay Sándor és Kazy József, a hegyvidék, kirendeltség vezetője.

Választási vacsora. Gr. Károlyi György országgyűlési képviselő a képviselővé való megválasztásakor közreműködők tiszteletére fényes vacsorát adott Nagykárolyban a „Régi Kaszinó“ nagytermében, melyen 180-an vettek részt. A házi gazda maga a vacsorán nem vehetett részt, mert éppen e napon volt párba Budapestén Fényes László hírlapíróval. A vacsora kezdetén Nagy László alispán felolvasta a gróf sürgönyét, mely szerint akadályoztatása miatt őt a házigazdai teendők ellátására felkérte. Az első pohárköszöntőt Nagy László mondta gróf Károlyi Györgyre, mint a választó-kerület érdekeit szíven viselő

képviselőjére. Ezek után Nemestóthi Szabó Antal pártelnök a gróf hozzáintézett sürgönyét olvasta fel, melyben akadályoztatása miatt sajnálkozását fejezve ki, üdvözölte vendégeit, mire az egybegyűlt vendégek a grófnak szintén üdvözlő sürgönyt küldtek. Pohárköszöntőket mondtak Báthory István gróf Károlyi Györgyért, Márton Sándor Nagy Lászlóért, Nagy László ismételt zajos tetszés közt gróf Károlyi Györgyért, dr. Róth Ferencz Nagy Lászlóért, Nagy László dr. Kovács Dezsőért és a pártirodáért, Moldován Endre gr. Károlyi Györgyért, Roóz Samu Nagy Lászlóért, dr. Kovács Dezső a választó-kerületbeli községi választókért, Nagy László Nagykároly város és a választó-kerület boldogulásáért, Ilosvay Aladár Nagy Lászlóért és Szabó Ignác a hazaszeretetéért.

Vécsey bárónő klastromban. Vármegyénk egykori nemeslelkű főúranak, Vécsey József bárónak egyik leánya, Mária bárónő szíve sugallatát követve a riedenburgi sacre coeur-klastromba lépett, hol most a noviciátus évét tölti. A bárónő egy ideig Mária Valéria főhercegnőnek volt kamarásmesternője, most azonban az udvartól megvált, s apácza-zárdába vonult.

Gyászhir. Általános megdöbbenést keltett megyeszerte vármegyénk egy jeles szülöttjének, kúrti Csaba Zoltán erzsébetvárosi kir. törvényszéki ügyésznek hirtelen bekövetkezett halála. Az életerős, egészségtől duzzadó, alig 38 éves férfit pár hét alatt törte le a betegség. A Domahidy Elemér beiktatási ünnepélyén még ott volt Debreczenben teljesen jó egészséggel. Ezután influenza-ba esett, miből vesebaj fejlődött ki. Az orvosi tudomány nem volt képes életét megmenteni. Testvérei: Csaba Adorján főszolgabíró és özv. Turmann Ottilvéné, szül. Csaba Margit betegágyához siettek. Még életben volt, karjaik közt lehelte ki lelkét. Hült tetemeit Dobrács-Apátiba szállították, hol vasárnap délután helyezték örök nyugalomra. — Sulyos csapás érte Léber Antal városi főerdész. Kis fiaeskája, Laczika múlt hó 31-én 15 hónapos korában elhalt. — Hasonló csapás sújtotta Hajdu Károly rendőrfogalmazót és családját. Kis leánykájok, Ilona hosszas szenvedés után életének 3-ik

évében meghalt. — Kiss Lajosné, szül. Bunzó Matild múlt hó 30 án éjjeli 11 órákor életének 64 ik, boldog házasságának 22-ik évében rövid szenvedés után elhalt. Földi részeit tegnap délután helyezték örök nyugalomra.

Lemondás. Kristóffy József országgyűlési képviselő, kinek vármegyénk és városunk főispánjává leendő kineveztetése küszöbön áll, éppen ezen indokból a delegációban viselt tagságáról lemondott.

A főpásztor adománya. A püspök ur Ónagyméltósága mindenkor a legnagyobb készséggel igyekezett segédkezet nyújtani Isten hajlékainak disztítésére. Uj templomok emelésé, a régiak renoválása által mennyi tanujelét adta már nemes áldozatkészségének? . . . Most a munkácsi templom építési költségeinek fedezéséhez járult 12 ezer koronával. A jubiláris év bőven termi áldásait az egyházmegye területén.

Körjegyzői választás. A Nagy Imre avasujvárosi körjegyzőnek aranyosmegyesi körjegyzővé történt megválasztása folytán megüresedett avasujvárosi körjegyzői állásra közfelkiáltással Ferenczy Zoltán komorzáni helyettes körjegyzőt választották meg. A szabálytalan választást petícióval támadják meg.

Hymen. Krajnyák Miklós tibai tanító jegyet váltott Ruttner Gyula lyutai körjegyző leányával Anna kisasszonnyal. — Andrássy Jenő, nagykárolyi pénzügyigazgatósági számviszt jegyet váltott Nagykárolyban Halmos Ilona ref. leányiskolai tanítónővel. — Papp János batizi földbirtokos holnap esküszik örök hűséget városunkban Heinrich Viktor építész leányának, Gizella kisasszonynak.

A jövő évad igazgatója. A Szatmár-eperjesi szinikerület a múlt nap tartotta városunkban választmányi gyűlését, melyen gróf Festetics Andor, az országos szinikerület felügyelője is megjelent. Eperjes városát Magyar József főjegyző képviselte. A kerület Szatmár, Eperjes, Beregszász, Nagykároly és Kis-Várdával megalakultnak mondatott ki. Azután tárgyalás alá vették Krémer Sándor kérvényét, ki a jövő szini szezon elnyeréseért, ismét pályázott. A választmány helyt adott a kérelmének, de mivel a társulat nyáron át nem felelt meg a kö-

Angyalka az asszonyhoz lép s tárczájából pénzt vesz ki s megajándékozza.

— Fogja, asszonyom — szól Angyalka. — Látom nemes szívüket s szükségüket. Az Isten nem feledkezik meg róluk. Csak bizzanak Ő benne.

Szava eláll. Esdő tekintete a betegre esik. Az anya nem tud szóhoz jutni, pedig szeretné kifejezni köszönetét. Lehajlik s megcsókolja az adakozó kezét. Könnyel telik meg szeme. Hosszu hallgatás után rebegve mondja:

— Köszönöm. Nem érdemeljük meg, mert nem szolgáltunk meg érte.

Angyalka leült s még jó ideig ott maradt. Megkérdezte a beteg állapotát s az anya hálálkodva beszölte el multjukat.

— Szegény leány voltam — mondja az anya. — A szeretet kötött össze bennünket s csak a halál választ el.

Angyalka aztán a beteghez megy s csendesen kérdezi:

— Ugyan bácsikám, hogy érzi magát?

A beteg feltekint s mintegy magában tusakodva mereszti szemeit az idegen nőre.

— Gyenge vagyok — mondja halkán a beteg. — Érzem erőm fogy. Hej' pedig

szeretnék még sokáig élni, hogy felnevelhetném gyámoltalan gyermekeimet. Ugyan mi lesz velük, ha meghalok?! . . . Elvesznek éhen, mert nem lesz, ki gondjukat viselje.

— Ne féljen bácsikám — szól Angyalka. — Ezután nem szenvednek szükségét. Isten meghallgatta kérésüket.

Megvigasztalva a szegény családot eltávozott.

A beteg megvigasztalódva inté magához nejét. Párnája alól egy pecsételt levelet huzott elő s átadja nejének.

— Majd ha eltemettek, akkor bontsd fel e levelet s megtudsz mindent . . .

*

Négy nap muiva már eltemették a szegény atyát. Egy kis kereszt emelkedett sirja fölött. Az özvegy nap-nap után siránkozott. S im most jut eszébe a levél. Feltöri s remegve olvassa a sorokat:

— Kedvesem! — szól a levél — most tárom fel előtted titkomat. Igazi nevedet is csak most olvasod. Én voltam a Keő Miklós, a kestély urának mostoha testvére. Kitagadott, elűzött a háztól, hogy örökségemben duskálhasson. Én lemondtam mindenről.

Világgá mentem s nevedet megváltoztatva kellett élnem. Azért kértelek, hogy idejűnk lakói, hogyha meghalok legalább anyámmal egy temetőben nyugodhassam.

Bocsáss meg nekem, hogy ezeket eltitkoltam előtted. Szerettelek a sirig, még azon túl is. Ne feledkezz meg rólam. Ütless virágot siromra. Neveld gyermekeimet, hogy legyenek munkás, becsületes emberek.

E levelet vidd el Keő Ferenczhez, a kastély urához, vidd el gyermekeimet is s mutatsd meg neki ez árvákat. Hátha megálgyul köszíve, mert nem engem fosztott meg, hanem e szerencsétleneket. Megbocsátok neki igaz szíveimből.

Te pedig élj boldogul s szeress a siron túl is.

Éppen e pillanatban lépett be Angyalka. Megállott mint egy szobor.

Az özvegy lehajtja fejét s könnyeivel áztatja a megfakult levelet.

vetelményeknek, kikötötte, hogy az igazgató a társulat jövő évi tagjait köteles a szini kerület elnökénél, Pap Géza polgármesternél bejelenteni és a tagokat az egész idény alatt megtartani.

Áthelyezett tanítónők. A vallás- és közoktatási miniszter *Somlai* Emilia újpesti és *Bossin* Margit beregszentmiklósi állami elemi iskolai tanítókat a szatmári állami elemi iskolához helyezte át.

Jótekmény adomány. A kistráti plébániai templom tervbe vett belső javítása és kifestése költségeinek fedezésére *Pemp* Antal prépost-kanonok ur 50 koronát juttatott alulírottak kezéhez, mely jóságosan küldött kegyes adományáért hálás köszönetet mondának volt hívei nevében *Sirulsky* Gyula esp. plébános és *Juhász* István egyházigazgatók.

Gyászhir. *Debreczeni* István nagykirályi polgár a múlt nap életének 80 ik évében Nagyváradban elhalt. A boldogultban *Debreczeni* István, Nagyvárad város polgármestere édes atyját gyászolja. — *Izai* Péter nagyszőlősi gör. kath. kántortanító neje életének 68 ik évében szívvelhűdés következtében hirtelen elhunyt.

Mérnöki kinevezés. A földmívelési miniszter berencei *Kovács* Béla okleveles mérnököt a m. kir. gazdasági műszaki hivatal tisztii személyzetének létszámába segéd mérnöknek nevezte ki.

A nagykirályi gör. kath. mozgalom. Ismeretes olvasóink előtt a nagykirályi orosz ajku görög katolikusok ama törekvése, hogy hitközségüket át akarják kebeleztetni a munkácsi megyébe, mert a nagyváradai püspökség mindig oláh papot küld hozzájuk, kik aztán a nép eloláhosítását tűzik ki feladatuk. Többször kérték már a váradai püspökséget, hogy orosz papot küldjön hozzájuk, természetesen ezt a kérelmet nem teljesíthette azon egyszerű oknál fogva, mert orosz papja nincs. Most *Venter* J. rogozi oláh papot nevezte ki a püspökség lelkésznek Nagyváradba. A hitközség tagjai erre összegyűltek és elhatározták, hogy az oláh papot visszautasítják és folytatják a küzdelmet a munkácsi megyéhez leendő átszervezésért. *Venter*, ki a gyűlésen maga is jelen volt, a hangulat láttára kijelentette, hogy nem kíván Nagyváradba jönni, és erőszakos beiktatását nem kísérli meg.

Jutalomjáték. Holnap este lesz az első jutalomjáték. Szintársulatunk jeles művészpárja, *Ferenczy* József és neje *Lányi* Irma veszik. Sokkal jobban ismeri és szereti a közönség mindkettőt, mintsem szükséges volna őket pártfogásba ajánlani. Bizonyosan meglesz, mert megérdemlik. Kimagasló alakjai a társulatnak. A „Fokról fokra” című életkép kerül színre, s az egész szintársulat közreműködésével nagy tarka színpadot rendeznek.

Dalestély és közgyűlés. A dalegyesület e hó 13-án este dalestélyt rendez, melynek igen érdekes programja lesz. Másnap tartja évi rendes közgyűlését.

Az internátus ügye. Tudvalevő dolog, hogy az állam a vasutasok gyermekei részére városunkban a régi Sétatér helyén internátust szándékozik építtetni. Az építkezés már a tavasszal kezdetét veszi. A versenytárgyalás most tartatott meg az érdekelte vállalkozók között s egy budapesti építésmester, *Godmancz* Károly nyerte meg, ki a legolcsóbb ajánlatot tette. Az építést 358846 kor, 70 fillérért vállalta el.

A székesegyház világitása. A székesegyház a most folyamatban levő átalakítási munkálatokkal villanyvilágításra lesz berendezve. A bevezetés eszközölését a püspök ur Ó nagyméltósága óhajására a város vállalta el. A költségek 18695 kor. 19 fillérben vannak megállapítva.

Óvónői kinevezés. *Papp* Gizella, okleveles óvónő, *Nitsch* József székesegyházi karnagy nevelt leánya, Dunaföldvárra óvónőnek kinevezetvén, állását február hó elsején elfoglalta s ismerőseinek e sorokban küld búcsúdvözlöt.

Jutalomdíj. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter az állami iskolák építésénél *Erdélyi* István városi főmérnököt bizta meg a felügyelettel. Az iskolák felépültek, szeptemberben át is adattak rendeltetésüknek. A miniszter a felügyelet teljesítéseért a napokban *Erdélyi* István főmérnöknek 2860 koronát utalt ki tiszteletdíj gyanánt.

Szövetkezeti gyűlés. Az É-zakkeleti vármegyei szövetkezesek szövetsége e hó 10 én, délelőtt 10 órakor a városház tanácstermében intézsbizottsági gyűlést tart, melynek több érdekes tárgya van s a tagok megjelenése annyival inkább kívánatos, mert éppen a részvételtség miatt a múlt gyűlés nem volt megtartható.

Kaszinói estély. Tegnap este igen szépen sikerült estély volt a katolikus kaszinóban. A közönség szép számmal jelent meg és valódi élvezettel gyönyörködött a műsor egyes pontjaiban, melyek elismerést és babérokat termeltek a szereplő urak és hölgyeknek. A műsort dr. *Fechtel* János felolvasása nyitotta meg. Népszerű alakja ő a felolvasó asztaloknak, kinek neve már magában véve elegendő, hogy tömegesen vonzza a közönséget az előadás helyére. A mai estének sikeréből is őt illeti az oroszlanrész. *Szilágyi* Erzsike kisasszony és *Mondik* Endre *Simonyi* Lenke zongorakiséréte mellett pompás énekekkel gyönyörködtették a hallgatókat. *Schweiner* Rezső bucsudala és *Szentiványi* Sándor monologja szintén nagy hatást ért el. Előadás után társas vacsora, majd tánc következett.

Athléta bál. Hétfőn este volt az athléta bálja. Szép, distingvált közönség vonult fel a Pannónia nagytermébe, mely azt egészen betöltötte. A farsangnak az idén talán ez a legjobban sikerült bálja. Mig egyrészt buzdítással szolgál a jövőre, másrészt megnyugtató hatással van a rendező ifjuságra.

Nőegyleti bál. Az izr. nőegyesület szombaton este tartotta a Pannoniában farsangi táncmulatságát, melyet egy kis műsor előzött meg. *Kornai* Margit, színházunk énekesnője egy mű dal és több népdal előadásával gyönyörködtette a jelenvoltakat. *Papir* és *Tábori* működtek közre sok derűtséget kelteve, az előbbi kupléival, az utóbbi vidám mókáival. Előadás után tánc következett.

Farsangi naptár. Febr. 6. A szatmári ev. ref. egyház bálja. A szatmári cipészipartársulat batyubálja. Febr. 7. Az önkéntes tűzoltók álarczos bálja. A szabó-munkások és munkások szakegyletének mulatsága. Február 13. A Lorántffy-egyesület estélye. Február 14. A katolikus legényegyesület színelőadással egybekötött táncmulatsága.

Álarczos bál. A tűzoltóegyesület e hó 7-én nagy álarczosbált rendez. Az előkészü-

letek serényen folynak és pompás sikerű mulatságra van kilátás. Meghívók nem bocsátatnak ki, azért a helyi lapok utján kéri a közönséget, hogy minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

Esküdtárszéki tárgyalások. Az 1904. I. negyedi esküdtárszéki ciklusban a következő bűnügyek fognak tárgyalatni: 1604. febr. 15 én hétfőn Berinde Vaszil a ciliki gyujtogatás büntette miatt vádolt s társai ellen a 12993—903. B. sz. a. kiüzött esküdtárszéki tárgyalás. Beidézett személyek száma 17.—Febr. 17 én, Szerdán Hárpás Péter s társai gyujtogatás miatt vádolva. Beidézett személyek száma 11.—Febr. 18 án, esütörtökön Varju Gábor s társai halált okozott súlyos testi sértés miatt vádolt. Beidézett személyek száma 16.—Február 20 án, szombaton Dávid Gligor és Juoré halált okozott súlyos testi sértés miatt vádolt. Beidézett személyek száma 18.—Febr. 22-én, hétfőn Papp Miklós gyujtogatás miatt vádolva. Beidézett személyek száma 12.

Árvizvédelem. A folyó évre szóló árvizvédelem esetére szükséges közmunkaerő kimutatását az ecsedi lap besapoló társulat igazgatósága a napokban küldötte meg a városi hatóságnak. A kimutatás szerint az árvizvédelem esé ére városunk területére 445 kézi és 110 igás erő van felvéve, míg a Sza márhegyre 128 kézi és 87 igás erő esik. Teljhatalmu joggal az árvizvédelmi erők kirendelésére pedig Pap Géza polgármester van fölrüházva.

Körözés. Pál Sándor szatmári lakos egy drb, öt és fél éves pej herélt lóról Szatmáron 1903. év november hó 10-én 4136 jk. és 4713 trth. sz. a. kiállított marha levelét elvesztette. Köröztetik. Szatmártt, 1904. évi január hó 9. Tankóci Gyula főkapitány.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Andrássy* Jenő nagykirályi pénzügyi számgyakornokot a trencsényi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez pénzügyi szám-tisztnek nevezte ki.

Korpótlék. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter *Farkas* Márton, *Fekete* Teréz, *Varga* Benő, *Anderkó* Bertalan, *Barta* Janka, *Föris* Mihály, *Kaisz* Gyula, *Mikula* György, *Lancsek* Dániel, *Törökné* Ullmann Gizella, *Veress* József, *Jancsó* Janka, *Kiss* István, *Szerdahelyi* Lenke, *Vass* Károly, *Krespai* Ágoston, *Károlyi* Sándor, *Komka* Viktoria, *Hollósiné* Krémer Gizella, *Monó* Margit, *Nagy* Vilma, *Szlávik* Sándorné, *Székely* Mária, *Székely* Józsefné, *Téglás* Lajos, *Végh* Gábor, *Vinceze* Dánielné, *Andriska* Teréz, *Kocsisné* Szinyéri Ilona, *Kölesey* Rudolf, *Léilereg* Laura, *Szöke* Kornélia állami iskolai tanítók, illetve tanítónők és óvónők II ik korpótlékát, illetve fizetés pótlékát az illetékes adóhivataloknál utalta.

Legényegyleti bál. A kath. legényegyesület saját helyiségében e hó 14 én, vasárnap este színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez. Színre kerül *Bohnár* Gáspár „Süglinczek” című 4 felvonásos színműve. Meghívók nem bocsátatnak ki, a tisztelt közönséget ez uton is meghívja a rendezőség. Kezdeté este 7 órakor, beléptidíj 60 fillér.

Versenyegyleti gyűlés. A Lóversenyegylet a múlt nap tartotta meg városunkban a városház tanácstermében berencei *Kovács* Jenő nagbirtokosj elnöklété alatt igazgató választmányi gyűlését, melynek főtárgyát a f. évi versenydíjak megszerzése képezte. Kérvényt intéznek Szatmár városához, hogy a szokásos 800 korona díjat ez idén is bo-

császa az egyesület rendelkezésére, a földmívelési minisztertől 1000, a Magyar Lovaregylettől 500, az Urlovasok Szövetkezetétől 600 koronát kérnek. *Poszvék* Nándor tükörnek mult évi sikeres működése elismeréséül 300 korona tiszteletdíjat utaltak ki, egyúttal megbízták, hogy az egyesület a Magyar Lovaregyletnek e hó 7-én Budapesten tartandó ülésén képviselje. Minthogy a régi versenypálya nem felel meg az igényeknek, felkéri a várost, hogy méltányos bérösszegért engedjen át az egyesület céljaira a Körtvélyesen egy 20 holdnyi famentes területet, s azt már ez év tavaszán bocsássa is át rendelkezésre, hogy a pálya kellő időben elkészíthető legyen.

A zeneiskolában a második félévi tanfolyam február 1-jével megkezdődvén, az intézet vezetősége ez uton jelenti az érdeklődőknek, hogy az új félévben a fuvó és többli vonós hangszerekből is (brácsa, gordonka, gordon) lehet oktatást nyerni, miért is eme szakokra jelentkezéseket és beiratkozásokat elfogad az igazgatóság.

Félév végén. A féléves rendszer most lépett életbe a középiskolákban. Február 1-én osztották ki a bizonyítványokat. A félév vége azonban nincs szünidővel összekötve, mint hajdan, minden megszokás nélkül folytatják az előadásokat.

A választás utójátéka. *Fried* Ferencz, a Hungária vendéglőse a választás után bekövetkezett rombolásból eredt káráért keresetet indított a választási elnök, a főkapitány és a város ellen. Ugyanezt tette több háztulajdonos a végbevitt ablakbeverésekért. A járásbíró perelhetőség hiányában a panaszosokat elutasította.

Csetepaté. Egy kis esetepaté támadt vasárnap este a Deák-téren a nép és a rendőrök között. Egy teljesen elázott mérszárlagényt akart a rendőrség pártfogásba venni és beszállítani a hűvösre, hogy aludja ki reggelig a busásan bevett szesz mámorát. A nép azonban ellenszegült és nem akarta engedni, hogy az ipszét bevigyék. A fenyegető magatartás láttára aztán több rendőr sietett a zenebona helyére, kik aztán a rakoncátlanokot visszazoritották és a mérszárlagény mégis csak hűvösre került.

SZINHÁZ.

Szerdán, január 27-én a „Vándorlagény” került harmadszor előadásra. Mi a darabbról már elmondtuk a véleményünket. Rendkívül unalmas volta egyáltalán nem alkalmas arra, hogy közönséget teremtsen magának. Állításunkat a mai est igazolta, mert alig félház verődött össze, hogy végig ásitva az élvezhetetlen darabot. A színészek sok igyekezettel játszottak. A nőszereplők közül *Kornai*, a férfiak közül *Papir* (a Vándorlagény) emelkedett ki.

Csütörtökön, 28-án Sardou ötletes vígjátékát a „*Csapatárt*” oly kis közönség nézte végig, hogy az „országos színészegyesület nyugdíjintézete” alig láthatott valamit a tiszta jövedelemből. Az üres háznak részben az lehet az oka, hogy a közönség napjainkban jóformán csak az újdonságok iránt érdeklődik, részben pedig, hogy ezelt három évvel ezt a darabot a szatmári közönség pesti művészekről látta s így joggal következtethetett, hogy a mostani előadás nem lesz jobb, mint ama volt. *Camilla* szerepébe *Lányi Irma* sehogysem találta bele magát. Ennek

a kiváló színésznőnek, ki a drámákban kitűnő alakításokat tud produkálni, ilyen szerepek nem valók. *Sardou* Kamillája csupa szellem, csupa ötlet, csupa elevenség s a mit *Lányi* bemutatott az határozotlan szintelen alak volt. *Szell* G. az arany középutat akarta követni: nem játszott rosszul, de nem is tűnt ki különösen. *Champignac* szerepében *Nagy* S. kitűnően érvényesítette tehetségét. Ez a rokonszenves fiatal színész különösen, mint vígjáték — bonvivant kiváló s *Champignac* kétségkívül legjobb szerepei közé tartozik. *Papir*, mint mindig, ezuttal is tanulmányt csinált szerepéből s a legkisebb részletek alakítására is nagy gondot fordított. *Bátori*, egy kis túlzásból eltekintve, szintén jól játszott.

Pénteken, január hó 29. én „Asszonyregiment” zónában, nagy közönség előtt. Az orpheum brettlijeiről importált mulattató, mindig hatást keltező és gyönyörködtező operette. A szereplők mind helyükön voltak. *Tábori*, *Szentés* állandóan élénk derűtségben tartottak a jövedvű és élvező közönséget. *Kornai Margit* mindig pompásan alakult, nélküle már a színpadot üresnek látja mindenki. Ügyessége igen kedves benyomásokat kelt. *Papir* színigazgatója kabinet darab volt.

Szombaton, január 30-án *Sötétség*, *Rutkai György*től. Bemutató előadás. Iránydarab. Szerző megrázóan adja elő, mily hamis fogalmak vannak a mai társadalomnak a becsületről. Más mértékkel mér a polgári társadalom s mással katonáék, akit az egyik el nem ítél, elítéli a másik. De míg a polgári társadalom nem zárkózik el teljesen attól, hogy a becsületet a bíróságnál keresse, addig katonáéknál a becsület helyreállításának egyetlen és pótolhatatlan módja a párbaj. A darab a párbaj ellen is irányul. Élénk tárja a párbaj nevetéges voltát. Jó mesészöveg, megrázó jelenetek, kitűnő nyelvezet. — *Bátori* kiváló jó nagybirtokos volt. Az ezredessel való jelenetet igazi drámai művészi tökélyvel játszotta. *Krémer* valódi „nyugalmasított” ezredes volt, nem is látszott meg rajta, hogy valaha katona volt volna. Kedves alak volt *B. Polgár Fani* az ezredesnében, csak ismét nagyon is fiatalos volt arca a fehér hajfürtökhöz. Idegrázó volt jelenete, midőn fiát a párbajról lebeszéli s a párbaj lövéseit hallja. Igen kellemes életvidor leánya volt *Garai*. Jó ügyvéd, illetve huszárfőhadnagy voltak *Papir* és *Nagy*. — A színészek különben az egyetlen *Bátos*it kivéve — szerepeiket nyomorultul tudták. Telt ház, mit jól esik konstatálnunk, mert csak azt mutatja, hogy közönségünknek igenis van fogékonysága, érzéke és izlése a komoly iránydarabok iránt is.

Vasárnap, január 31-én *Drótostót*. Zsuffolt ház. E bájos zenéjű operettet bármennyiszer fogják is adni, mindig nagy közönséget fog vonzani. Pompás kis tőleány volt *Kornai*. — *Reviczki* ismét inkább csak pityegett, mint hangicsált. — *Kitűnők* voltak *Tábori* és *Szentés*.

Hétfőn, febr. 1-én *Bob herceget* adták, ezt a kedves kis operettet, mely még mindig telt házat hozott össze. A színlapon az volt jelezve, hogy ebben az idényben utoljára adatik, az igazgató azonban alig ha lesz képes ezt az ígéretét beváltani, mert a közönség ez estén is oly tüntető számmal vonult fel, hogy egyetlenegy üres hely sem maradt a színházban. Elvégre ha a közönségnek tetszik, a társulatnak használna, semmi ok sincs reá, hogy levegye a műsorról. A színészek igen jól játszottak.

Kedden, febr. 2-án másodsor ment a „*Sötétség*” népes ház előtt. A becses és sok drámai erővel bíró darabot az első előadás-hoz hasonló sikerrel játszottak a szereplők.

IRODALOM.

Hám János élete. Az egyházmegye jubileuma alkalmából a püspök ur Ónagyméltósága átdolgozva és népies formába öntve kiadta a saját költségén Szatmár egykori szent életű püspökének, *Hám János*nak élet-történetét, hogy egyrészt a rendkívüli ére-nyekkel ékeskedő férfiú emléke méltó módon legyen megörökítve, másrészt a nép, melynek szánva van, buzduljon nemes példáján és szívébe zárva őrizze meg nevét annak a kimagasló alaknak, kinek élete, pályafutása valóságos áldás volt az emberiségre. A művet eredetileg *Irsik* Ferencz volt szatmári praelatus, apát-kanonok írta, átdolgozta, újabb adatokkal bővítette, a nép gondolkodásmódja és értelmi felfogásához mértén élvezhetővé tette *Bodnár* Gáspár képezdei tanár. Születésétől kezdve kíséri át a nagy férfiút egész pályafutásán a koporsóig. Felhasznál minden, még látszólag csekélyke mozzanatot is, melynek fonálán bepillantást lehet tenni a szent férfiú lelki világába. A szép mű finom papíron, esinos nyomással, 13 képpel díszítve, 168 oldal terjedelemben már megjelent, a püspök ur Ónagyméltósága szét is küldötte a lelkészekhez, hogy a nép között oszszák ki.

Wolkenberg Alajos dr., theol. tanárnak „*Nagybőjti Szentbeszéd*ek” című könyvét a főtisztelendő papságnak ismételtén szives figyelmébe ajánljuk. Kapható a szerzőnéi 1 korona 50 fillérért vagy e. s. s.

Esketési beszédek. *Iryni Tamás* dr., theol. tanár kiadása. 100 sz. beszéd. Függelékül aranymenyegzői beszédek. 29jv 8°. A bírálók által dícserelettel fogadva. Ára fűzve (az árat előzetesen beküldőknek bérm. szállítva) 4 K (e. 6 ss.)

Rövid halotti beszédek. A szatmári egyházmegye két áldozópapja által fordítva. *Második kiadás.* A mű használhatóságát eléggé bizonyítja, hogy az első kiadás másfél év alatt teljesen elfogyott. *Az új kiadás 22 sz. beszéddel meg bővítve.* 12 jv 8°. Ára 2 K (e. e. 3 ss.) Vászamba díszesen kötve 2 K 60 f. (e. 4 ss.)

Előfizetési fölhívás. Első verskötetemet, az „*Ifjuságom*-at elismeréssel fogadta úgy a nagyközönség, mint a sajtó. Az első sikeren felbuzdulva egy újabb kötettel lépek a könyvpiacra a nyilvánosság elé. Az új verskötetnek *Munka Után* lesz a címe. Nagyobbrészt már megjelent verseket fog tartalmazni, melyekből helyben a „*Pécsi Napló*,” is közölt egy jó részt. A versek java egyébként irányra, tartalomra új; sőt egy ciklust kizárólag ennek a kötetnek a részére tartogattam. Az új verskötet esinos, keskeny kis 8 ad rét alakban a „*Pécsi Részvény* nyomda” kiállításában fog megjelenni, *Walter Crane* eredeti, a kötet részére készített bekezdő rajzával. Míg a *Részvény* nyomda gondoskodik arról, hogy a vaskos kötet akár a legelőkelőbb szalonok asztalán is helyet foglalhasson, addig a belső tartalomért természetesen én felelek. A „*Munka után*” előfizetési ára 2 korona, vidékre portóval 2 korona 20 fillér. Gyűjtőknek 10 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgállok. A kötet árát, vagy pedig a gyűjtő-iveket kérem minél előbb hozzám, czimemre

(Nikelszky Géza Pécs, Zsolnay-gyár) beküldeni. A közönség szíves párfogását újból kéri Pécs, 1903, december hó. *Nikelszky Géza.*

Idősebb szépirodalmi mű alig került ki sajtó alól, mint Hegedüs János nagy albumalaku, 70-nél több diszes kivitelű képpel illusztrált „*Magyar nők a nemzet nagy napjaiban*” című munkája. Egy darab történet ez a XIX. század első feléből egész az abszolút korszak megszűnéséig. A nemzet életét érintő események nem ujak benne de teljesen új, mert így együtt még soha sehol nincsenek összegyűjtve a magyar nőkre vonatkozó adatok. A szerző, mintha a mai események hatása alatt írta volna meg művét, mikor a nemzet újra nyelveért küzd. Bevezetésében szól a nemzet mai nőjéhez a nevelés és családról; majd ismerteti a nemzeti ébredés korszakát; s az akkori vezérszerepet vivő nők lelkes küzdelmét a magyar nyelv megeremtéséért. Ezután az öntudatra ébredt nemzet küzdelmében mutatja a fáradtságot nem ismerő honleányok működését. Ezek után ismét az 1848/49-iki nagy napok hősnőit szerepelteti, elmeséli, hogyan teljesítették akkor anyai, hitvesi, honleányi kötelességeiket, mint vívtak orosz-lánokként, hogy szenvedtek vértanui halált, türtek megbotozást, börtönt — a hazáért. Végül bemutatja azt az ádáz ellenszenvet, melylyel az elnyomatás korszakában is nyíltan hirdettek magyar mivoltukat. — Egy darab kulturtörténet ez a mű, melyet minden művelt magyar olvasónak ismerni kell. Erkölcs és jellemrajz, melyet minden magyar anya megnyugvással nyujhat oda serdülő leányának. Szórakoztató olvasmány, mely minden olvasó egyletnek keresett könyvévé leend. Tankönyv, melynek egyetlen leányintézet könyvtárából sem szabad hiányoznia. — Az érdekes mű megrendelhető a szerzőnél, *Hegedüs János anyakönyvi felügyelőnél, Nagy Beeskereken.* Füzve 4 korona, diszkötésben 6 korona.

Szerkesztői üzenet.

Cs. K. Visk. A magas kincstártól Még csak a kezdetek-kezdeten van, de az előmunkálatok már megindultak. Természetesen, igen sok nehézségbe fog ütközni, hogy megvalósuljon.]

H. K. Valami tévedés csakugyan volt a kiadóhivatalban. Az ígért munkálkodást szívesen vesszük. Ha terjedelmesebb, hétfőre meg kellene kapnunk, rövidebb közlemény kedden sem késő.

gl. Kívánsága teljesítve lesz.

ELADÓK

ZRINYI-utcz 4-ik számú

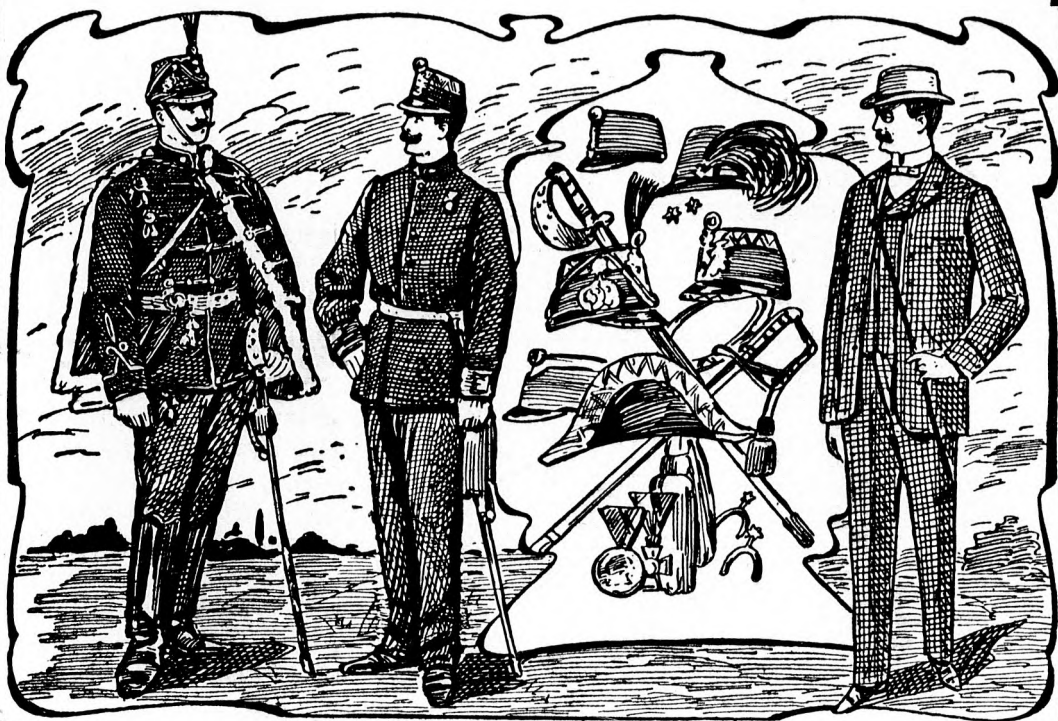
házas-telek;

a Nagyrét oldalon **14 köblös rét, 13 köblös szántó föld,** (tagos birtok, körül árkolva igen szép fekvésű), egy 9 boglyás kazal **anyaszéna** és 3 boglyás **bükköny,** továbbá a lógerben 60 rudas kitűnő **sarju,** a hegyi uton a pálfalvai uttal szemben, a **major** részletekbe is **eladók.**

Értekezhetni: Zrinyi-utca 4-ik szám alatt a tulajdonossal.

INGLIK JÓZSEF

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete
Szatmáron, Deák-tér, (Városház-épület).

Több egyenruhazati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat;* mindennemű öltöny készítésnél a főszlyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruhazati és hadi felszerelési intézet. Üzletem *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom,* mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fogok szolgálni.

Maradtam kiváló tisztelettel:

INGLIK JÓZSEF,
szabó mester.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybeli
megrendelések
hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok		Füstölt áruk.	
1 ko.	frt. kr.	1 ko.	frt. kr.
1 ko. l. Marha hus	52	1 ko. debreczeni páros	90
" " Sertés "	60	" " Lengyel kolbász	80
" " Borjú "	56	" " Sonka kolbász	80
" " Bárány "	—	" " Krakói "	80
" " Juh "	—	" " Krinolin "	80
" " Friss háj olvasztani	76	" " Parizer "	80
" " " szalona "	76	" " Máj sajt "	80
" " " bőr nélküli "	76	" " Disznófej sajt "	74
" " Friss kolbász bors.	100	100 pár Virsli tornás	5
" " fok. czitr.	70	100 pár frankfurti	5
" " Friss zsir	92	100 drb. Salvaládé	5
Kolbász áruk.		Füstölt áruk.	
1 ko. Szalámi	180	1 ko. Sonka pácizolt	110
" " füst magyar kolb.	90		
		1 ko. Sonka csont nélkül	120
		" " " kifőve	2
		" " Császár hus bőrrel	80
		" " Karaj bőr nélkül	80
		" " Lapoczka és oldal	72
		1 ko. Pácizolt nyelv	1
		1 drb. Sertés nyelv	20
		1 ko. Tepertő	60
		Szalonák.	
		100 ko. Fehér szalona	80
		1 ko. Paprikás stráf	90
		" " Kolozsvári szelot	90
		" " Füstölt szalona	88

Tisztelettel

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

PÁZMÁNY-SAJTÓ KÖNYVNYOMDA
SZATMÁR, ISKOLA-köz 3.

Készít mindennemű nyomda szakosa vágó munkákat a **legjutányosabb árak** mellett.

Vidéki megrendeléseket azonna készít s továbbít.

EGYHÁZI, ISKOLAI nyomtatványokból, NAGY RAKTÁR.

IRODAISZEREK s PAPIROK a

♣♣ LEGOLCSÓBB ÁRON ♣♣
szerezhetők be.

Ugyanitt rendelhető meg a

„**HETI SZEMLE**”

politikai lap is,

melynek előfizetési ára egész évre 6 kor. Tanítók- és iparosoknak 4 kor.

Hirdetések jutányosan vétetnek fel.

és szájviz.

Fogorvosi műtermemet

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve, készítik: egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany foglalyányon.

!!! Kivánatra szájpád nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legujabban feltalált szerekkel teljesen fájdalom nélkül.
Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos**,
orvos-fogorvos.

és szájviz.

Tüzifa-eladás,

három éves vágásu

I rendű hasáb,

cseser-, bükk- és gyertyán

köbméterje házhoz szállítva

. 5 kor. 50 fill.

10 köbméter házhoz szállítva

. 54 kor. — fill.

Legkevesebb 2 köbméter szállítható.

Megrendelhető a Szatmár-erdődi h. é. vasut üzletkezelősnél, Szatmár, Teleky-utca 3. sz. és a Szatmár-Németi-i Ipari Hitelszövetkezet Árucsernokában Deák-tér 5-ik szám.

Ószi és téli idény!

Saját készítményű fehéreneműm az ezredéves orsz. kiállításán jeles munka, versenyképesség és új iparág fejlesztésért milleniumi éremmel kitüntetve.

PÁSKUJ IMRE
HAZAI IPARCSARNOKA
SZATMÁRON.

Szepességi gyepen fehéritett len-vásznak, damaszk asztal- és ágyneműek gyári arakban, valamint szepes-iglói pamutvásznak és siffonok. Erdélyi gyapjuszövetek férfi öltözetekre, tavaszi, nyári, őszi és téli női és férfi felöltőkre való kelmeék,

női, férfi, leány- és fiu-fehéreneműek gyára.

Nagy raktár a híres pécsi keztyűkből, női derékfűzőkből (Miederekből) nemez-kalapokból, sapkák, női muffok és gallérok, divatos nap- és esőernyők, nyakkendők, gallérok, kézelők stb.

Székelyföldi és bánati hazi iparcikkék. Szóttos női és férfi mosókelmék, minden fajtájú divatos női ruhakelmék, reverendaanyagok férfi és gyermek posztó-kalapok, kassai harisnyák, kötött keztyűk, budai és székesfehérvári kékfestő és minden színű divatos crettonok, vollek, zefrek és battistok; kalotaszegi „varottasok”, bánati és székely kötények, függönyök, ágyszőnyegek, (kezdet munkák nagyválasztékban, szőnyegek, paplanok, pokróczok matrácok stb. stb.

Teljes menyasszonyi kelengyék legszépbb kivitelben a legrövidebb idő alatt készíttetnek.

Női és férfi ruhák és fehéreneműek varratását elvállalom.

Mintákat és árjegyzéket vidékre bérmentve küldök.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt”-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, brüssel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse 1. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben szövetek méter száma is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után o l e s ó n szállítatnak
Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.